

Tuin+Landschap

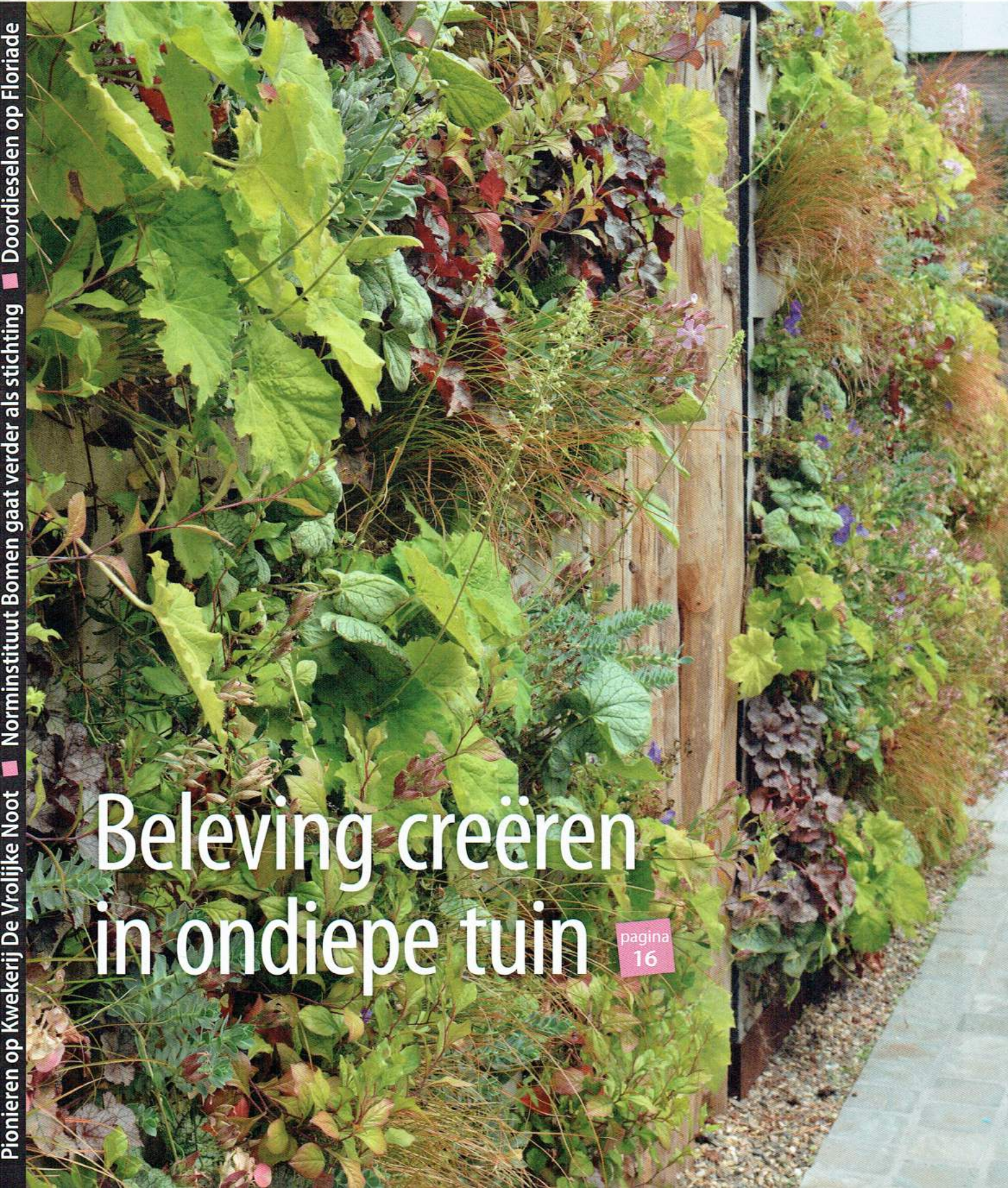
2 21 januari 2022

tuinenlandschap.nl

Pionieren op Kwekerij De Vrolijke Noot ■ Norminstituut Bomen gaat verder als stichting ■ Doordieselen op Floriade

Beleving creëren in ondiepe tuin

pagina
16





Frank Stegers
www.frankstegers.nl

Groene gevel zorgt voor meer beleving in ondiepe tuin

De gevel vol kleurrijke planten steelt de show in deze Brabantse tuin. Voor tuinontwerper Frank Stegers was het de eerste keer dat hij een verticale groenwand ontwierp. Bladkleur en -textuur waren leidend bij zijn plantkeuze, die zorgt jaar rond voor beleving in de ondiepe achtertuin.

TEKST Miranda Vrolijk FOTO'S Frank Stegers



Stegers heeft door middel van verschillende niveaus en trapverbindingen de ruimte ingedeeld. De gebruikte materialen van lichte Schellevis-tegels en donkere kleiklinkers vindt hij mooi passen bij de kleurstelling van de gevels van de woning.

De bewoners van deze hoekwoning in Helmond wilden graag meer groen in hun tuin. In 2019 vroegen ze plaatsgenoot Frank Stegers om een ontwerp te maken. Aan het einde van dat jaar werd dit aangelegd door hoveniersbedrijf Van der Hulst uit Geldrop.

Het belangrijkste probleem dat de tuinontwerper moest oplossen was het hoogteverschil. De ondiepe achtertuin (5 m) ligt zo'n 32 cm hoger dan de zijtuin die aan de verdiepte keuken van de splitlevel woning grenst. Hij heeft dit verschil gebruikt door centraal in de tuin een plateau te maken met traptreden die de hoogte keren. Zo zijn verschillende ruimtes ontstaan van verhoogde en verdiepte terrassen. „Dat geeft een mooie spanning in de tuin.”

In het plateau heeft hij een lange cortenstalen border geplaatst. „Die fungeert als intermediair tussen de twee hoogteniveaus.” Aan de kant van het huis steekt de border slechts zo'n 10 cm boven de



De groene wand wordt onderbroken door geschilde *Acacia*-palen. Stegers had op deze plek een waterelement bedacht, maar dat bleek uiteindelijk toch niet in het budget van de eigenaren te passen.

verharding uit, aan de andere kant is de plantenbak 42 cm hoog. De plantenborder bestaat uit drie delen, in het midden van de tuin wordt hij onderbroken door trap treden op en af richting de tuinpoort. Achterin de tuin laat Stegers tussen de twee borderdelen het pad aflopen naar de schuurdeur.

Hoewel dit een kleine tuin is (90 m²), is Stegers bepaald niet terughoudend geweest met de toepassing van verschillende materialen. „Integendeel. Ik gebruik juist veel materialen. Daardoor krijg je meer onderscheid in de verschillende ruimtes, door een andere vloer toe te passen benadruk je dat die ruimtes een verschillende bestemming hebben. Bovendien lijkt de tuin er groter door.” Zo zijn de lagere delen in de zijtuin en achterin langs de achtergevel verhard met Grès keien. Het dieperliggende terras met lichte Schellevis-tegels van verschillende breedtes (20, 30 en 40 cm breed) in een zelfge-

maakt lineair verband. Het hogerliggende plateau met dito terras is dan weer verhard met donkere kleiklinkers.

Ook qua afscheiding op de erfgras heeft Stegers meerdere materialen gebruikt. „Als je overal exact hetzelfde toepast, is het heel evident wat de begrenzing van de tuin is. Door te variëren is dat minder duidelijk en je geeft verschillende plekken een eigen identiteit.” Zo is de tuin in Helmond deels omheind door een zwarte gepotdekselde schutting, maar ook met schorsmatten, klimop en leipen.

Het meest opvallende element in deze tuin is de groene achtergevel. Die onttrekt de 'lelijke schuur' aan het zicht. Het toepassen van een groen gevelsysteem was een specifieke wens van de eigenaren. Stegers zelf zou hier ook een grondgebonden beplanting hebben kunnen toepassen. „Gewoon met klimplanten”, legt hij uit.

Voor de ontwerper was het de eerste keer dat hij een verticaal groensysteem

in een tuin heeft verwerkt. Op advies van het hoveniersbedrijf heeft hij voor het systeem met BIA-blokken gekozen (zie ook kader volgende pagina's). Qua beplanting heeft hij vooral naar kleur en textuur van het blad gekeken. „Bloeï speelde eigenlijk geen enkele rol. De eigenaren wilden graag dat de muur groen zou worden. Vandaar de focus op groenblijvende bladplanten.” In de muur groeien nu voornamelijk grassen, varens en bladplanten in heel verschillende kleuren.

Vanuit de woning heb je optimaal zicht op de groene muur. Stegers heeft daarom de beplanting in de cortenstalen plantenbak laag gehouden, „Dus' geen hoge Phlox, Agastache of hoge siergrassen.” Voor de hoogtewerking heeft hij er wel één centrale meerstammige *Cornus kousa* 'Schmetterling' geplant. „Meerstammig omdat dat veel meer beleving biedt. Zet je hier een solitaire hoogstamboom dan kijk je vanuit het huis tegen een kale stam aan.” < >



De splitlevel woning kent twee grondpeilen die in de tuin ook zijn toegepast. Het hogere plateau ligt 32 cm hoger dan het verdiepte gedeelte. De langgerekte cortenstalen border wordt onderbroken door een pad dat naar de poort leidt. De plantenbak werkt volgens de tuinontwerper als intermediair tussen de verschillende niveaus.



Aan de andere kant voert een hellingpad naar de schuurdeur. Voor de afwatering ligt voor de cortenstalen plantenbak een ACO-lijngoot. Qua beplanting heeft Stegers de drie verschillende delen van de plantenbak als één border beschouwd. Zo laat hij in alledrie de delen planten repeteren.



Voor de afwatering is onderaan de vegetatiewand een grindrandje aangebracht. Een pad van Grès keien leidt naar het terras van Schellevis-tegels. Klimopwanden markeren hier de erfgrens. Links in de border groeit onder meer het siergras *Sesleria autumnalis*, *Salvia nemorosa* 'Rügen' en *Anaphalis triplinervis* 'Sommerschnee'.



In de zijtuin heeft Stegers twee smalle plantvakken ingetekend, eveneens van cortenstaal. Daarin onder meer *Brunnera macrophylla* 'Sea Heart', *Heuchera villosa* var. *macrorrhiza* en *Hakonechloa macra* 'All Gold'. Vijf leivormen van *Pyrus salicifolia* 'Pendula' onttrekken hier de blauwe boeiboord van de naburige Kwikfit aan het oog. De bolarmaturen zijn samen met de eigenaren uitgezocht.



...oei speelt hier een wat belangrijkere rol dan in de plantenwand. Zo bloeit op de foto de blauwe *Perovskia atriplicifolia* 'Little Spire' en de witte *Anaphalis plinervis* 'Sommerschnee'. In de bak heeft Stegers ook de donkerbladige *Heuchera* 'Silver Scrolls' toegepast om daarmee een relatie te leggen met de plantenwand.



Vegetatiewand

Met zo'n 150 BIA-blokken van beton is de groene wand gemaakt. In elk blok zitten twee plantgaten waarin het substraat en de planten komen, in deze tuin zo'n driehonderd in totaal dus. De onderste laag blokken is leeg gelaten, omdat die planten anders over de verharding zouden gaan hangen. Deze rand is afgewerkt met cortenstaal. De blokken zijn door het hoveniersbedrijf aan elkaar gelijmd op de bestaande fundering van de schuur. Ze onttrekken de bakstenen muur van de schuur hiermee aan het zicht. Bovenin elk blok is een geultje uitgefreesd waarin de bewateringsleiding is gelegd voor de toevoer van water en voeding. De wand is afgedekt met een hardstenen plaat.

Bij de keuze voor de beplanting heeft Stegers vooral gelet op bladkleur en -textuur. Daarnaast zijn bijna alle gekozen planten – op de *Brunnera* en *Ceratostigma* na – grotendeels wintergroen. In totaal heeft hij tien plantensoorten verwerkt: de bronskleurige *Carex testacea* 'Prairie Fire', de rotsplanten *Aurinia saxatilis*, *Euphorbia myrsinites* en *Saponaria ocyroides* (muurzeepkruid). Twee verschillende kleuren *Heuchera*: de donkerbladige *Heuchera* 'Silver Scrolls' en de lichte *Heuchera villosa* 'Chantilly'. De varen *Blechnum spicant* en de al eerder genoemde *Brunnera macrophylla* 'Jack Frost' en het loodkruid *Ceratostigma plumbaginoides*.

